SUOMEN SÄHKÖNKÄYTTÄJÄT

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

HE 45/2025
tav@eduskunta.fi

Suomen sähkönkäyttäjien asiantuntijalausunto talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta.

Suomen sähkönkäyttäjät ry (ELFi) kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain muuttamisesta.

Edustamme Suomessa sähkön netto-ostajia. Jäsenyrityksemme ovat yli 1 GWh vuodessa kuluttavia kaupan, teollisuuden ja palvelualojen yrityksiä, joille sähkömarkkinat ovat keskeisiä liiketoimintojen kustannusten, kilpailukyvyn ja investointien näkökulmasta.

ELFin kommentit hallituksen esitykseen

Kokonaisuutena hallituksen esitys toteuttaa hyvin tavoitteensa vahvistaa sähkön siirtoverkon toimivuutta keskeisenä kilpailuetuna.

ELFin näkökulmasta Suomen kilpailukykyä parantavat erityisesti seuraavat tekijät: kustannustehokkuuden paraneminen, investointiaikojen lyheneminen sekä sähkönkulutuskohteiden ja -tuotannon kitkattomampi yhdistäminen.

Hallituksen esityksen keskeiset asiat sähkönostajan näkökulmasta.

- Mielestämme ehdotettu kantaverkon ja suurjännitteisen jakeluverkon rajaus on onnistunut. Uudistuksen mukaan yli 110 kV:n jännitetasolla toimivat sähköverkot voidaan jatkossa määritellä suurjännitteisiksi jakeluverkoiksi, eivätkä pelkästään kantaverkoksi. Tämä parantaa erityisesti hajautetun tuotannon investointeja mahdollistamalla nykyistä kustannustehokkaamman investointivaihtoehdon.
- Erityisen merkityksellistä on mielestämme ehdotuksessa oleva parannettu ja yksinkertaistettu erillisten linjojen rakentamisen sääntely. Ehdotus mahdollistaa nykyistä paremmin tuottajien ja kuluttajien suoran sähkönsiirron ilman perinteistä verkko-operaattoria. Suurjännitteiselle jakeluverkon osalta millään verkonhaltijalla ei ole yksinoikeutta rakentaa suurjännitteistä jakeluverkkoa, eikä siihen kohdistu sähkömarkkinadirektiivin tosiasiallisen eriyttämisen vaatimusta. Tällöin kyseistä verkkoa voivat operoida toiminnanharjoittajat, jotka eivät täytä sähkömarkkinalain 32 §:ssä vaatimuksia. Käytännössä tämä on merkittävä edistysaskel ja mahdollistaa nykyistä nopeammat ja kustannustehokkaammat verkkoinvestoinnit puhtaan energian kasvaville sähkökuormille.

Suomen Sähkönkäyttäjät ry
Lentäjäntie 3
01530 Vantaa

Puhelin 010 2354 888
Fax (09) 62 4462

info@elfi.fi
www.elfi.fi

Y-tunnus 2794775-5

EU transparency reg.
069250127054-82

- Joustavien liityntäsopimusten avulla kasvavien kuormien ja uusiutuvan energian liittäminen erityisesti kantaverkkoon nopeutuu. On kuitenkin tärkeää, että Energiavirasto rooli näissä sopimuksissa on oikein määritelty. Pidämme nyt esitettyä mallia oikeana *"Sähkömarkkinalaissa säädettäisiin sääntelykehyksen perusteet muun muassa koskien joustavan liittymissopimuksen sisältöä. Joustavia liittymiä koskevat tarkemmat määräykset antaisi Energiavirasto siltä osin kuin kehyksestä ei olisi säädettävä lailla."*
- Arvostamme myös, että erillisen linjan kautta tapahtuva sähkönjakelu olisi ei-luvanvaraista verkkotoimintaa riippumatta siihen liitetyn voimalaitoksen koosta. Tämä parantaa edellytyksiä teollisuuden ja palveluiden energiaratkaisuille, sillä esimerkiksi vetylaitos voidaan jatkossa liittää erillisellä linjalla suoraan uusiutuvaan tuotantoon uusiutuvan vedyn valmistamiseksi.

Kustannustehokkuus ja kustannusvastaavuus ovat meille keskeisiä periaatteita, joita ei tule unohtaa erityisesti monopolitoiminnoissa. Liian suuret yksittäiset investoinnit kantaverkkoon voivat tuoda merkittävää kustannustaakkaa kaikille verkon käyttäjille, haitaten eri yritysten liiketoimintoja. Tästä syystä pidämme aivan keskeisenä ehdotusta, jossa 20 §:ssä säädetään, ettei liittymän syöttöteho sähköverkkoon tai ottoteho sähköverkosta saa ylittää suurinta sallittua askelmaista tehonmuutosta, jonka sähköjärjestelmä kestää käyttövarmuutta vaarantamatta.

Suomen Sähkönkäyttäjät ry:llä oli edustaja esitystä valmistelevassa työryhmässä. Työryhmän työskentely oli mielestämme poikkeuksellisen tehokasta, sillä kaikki jäsenet olivat vahvasti sitoutuneita laadukkaan lopputuloksen saavuttamiseen: saada valmiiksi ehdotus, joka mahdollistaa nykyistä paremmin puhtaan siirtymän investoinnit, nopeuttaa verkon rakentamista sekä siihen liittymistä mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Pasi Kuokkanen
Toimitusjohtaja
Suomen sähkönkäyttäjät ry